

Les caramelles d'Encamp, tradició i actualitat

Robert LIZARTE i FERNÁNDEZ

Les caramelles d'Encamp enguany fa catorze anys que es van recuperar. Va ser l'any 2003, quan diversos membres del jovent de la parròquia vàrem decidir d'intentar recuperar una tradició tan bonica com ho són les caramelles.

A Encamp tenim esperit de poble; el jovent sempre s'ha caracteritzat per això. El primer any érem una desena de cantaires. Quedàvem per assajar els divendres a la nit a la sala de música del Comú; un sabia de solfa, tu seràs el director, l'altre sabia tocar l'acordió, un altre el violí... Tot plegat, de manera molt planera i familiar; el jovent érem una família i encara ho som quinze anys després.

Vam parlar amb els padrins, per veure si es recordaven de les cançons que cantaven quan ells eren petits, els les vam fer cantar i en vam enregistrar les veus per tenir la tonalitat correcta, vam aconseguir els vestits tradicionals mitjançant vestits vells de l'esbart Sant Romà i vam posar fil a l'agulla en l'elaboració del nostre estendard, que encara avui en dia lluïm orgullosos. (Els recursos econòmics eren minsos; aprofitant un pal d'escombra aconseguírem fer el pal de l'estendard.)

El dia de l'estrena, el diumenge de Pasqua, recordo que vàrem ser objectiu mediàtic. La premsa va venir, ens va entrevistar i la gent del poble ens va felicitar per haver recuperat aquesta tradició, que des de final dels anys 80 no recorria els carrers del poble.

Encara recordo una pregunta d'un periodista, que em va demanar el perquè d'aquesta recuperació, i li ho vaig respondre amb una dita ben encampadana, *Val més matar un home que perdre una tradició*, i també per sentiment de poble. L'home em mirà confús, no acabava d'entendre per què un grup de jovenalla de vint anys i escaig, amb millors coses a fer que cantar pels carrers abillats i cantant cançons dels anys 30 que poca gent coneixia.

A poc a poc el grup s'anà eixamplant; en un dels millors anys recordo que érem una cinquantena de cantaires, nois i noies, des dels 10 fins als 40 anys.

El recorregut que fem no ha variat des que cantàrem per primer cop: recorrem els nuclis antics de la parròquia, les sortides de les misses i cantem sota dels balcons de les cases pairals les cançons dels nostres avantpassats. El repertori que cantem és el mateix que el dels padrins, ampliat només en una ocasió; són cançons alegres i divertides, fàcils de cantar i de recordar. Són les mateixes cantarelles que cantaven els padrins després d'una dura i llarga quaresma, tal com eren les quaresmes d'abans, en les quals no es podia cantar, ballar, menjar carn..., i el dia de Pasqua era un dia d'esclat d'alegria. També ho era perquè l'hivern deixava pas a la primavera i als divertiments propis i intrínsecs de la fadrinalla d'aquell temps. La gent de muntanya cantava sempre i per quaresma no es podia fer.

Actualment el grup està compost d'una quinzena de joves d'entre 15 i 37 anys, i a excepció de fa dos anys (vaig intentar plegar i deixar pas a les noves generacions), en què no es va cantar, tots els anys hem estat fidels a la tradició i hem recorregut amb els nostres cants les cases i els carrers de la vila.

Des d'un bon principi vàrem procurar ser fidels a la tradició. Els nois anem vestits amb pantalons i sabates negres, camisa blanca i faixa, i barretina morada, a excepció de qui exerceix de director (o caramellaire major, ens agrada més així), que ho fa amb faixa i barretina vermelles. Les noies duen faldilla llarga de colors, amb davantal i camisa estampada de flors.

El més gran porta la bandera nacional, el que per primera vegada canta porta l'estendard i les noies porten la cistella engalanada amb cintes de molts i vius colors per passar-la una vegada s'ha acabat l'actuació. També són les encarregades de repartir entre tots els assistents un ramet de llorer beneït (fet beneir el dia de Rams) que serveix a les padrines en cas de necessitat o malaltia per poder preparar caldo per guarir-se ràpidament. Podríem dir que aquest ramet de llorer té propietats quasi màgiques, com les candeles del dia de la Candelera o les espelmes del monument del Dijous Sant; la gent ho guarda com a petits tresors i només són utilitzats quan és una emergència. També pengen el llorer al darrere de la porta de casa per tal d'allunyar de casa seva coses o situacions negatives.

La ballesta, la vàrem utilitzar durant els primers anys, però vist que les cases de pisos cada vegada eren més altes vam descartar-la, i si algú vol fer una ofrena pugem directament al pis. Els primers anys portàvem una somera amb un carro, la *Iolanda* –algú la batejà així–, fins que un any va morir. Intentàrem trobar-ne una substituïda però tasca impossible: ningú no tenia un ruc. Potser l'any que ve en podem tenir un!

El relleu generacional ara per ara està assegurat, ja que està pujant una nova generació de nois i noies compromesos amb la tradició i el sentiment d'identitat i de pertinença al poble. Tot i ser una tradició, actualment és ben viva i actual. Per molts anys!

Robert Lizarte i Fernández,
caramellaire major